

Näringsdepartementet

Enheten för kapitalförsörjning

Sammanfattade remissynpunkter över betänkandet *En fondstruktur för innovation och tillväxt* (SOU 2015:64)

1. Inledning

1.1 Uppdraget

Den 26 februari 2015 tillsatte regeringen en särskild utredare med uppdrag att kartlägga behovet av statliga marknadskompletterande finansieringsinsatser riktade till små och medelstora företag. (dir. 2015:21). I uppdraget ingick även att lämna förslag på hur dagens insatser kan bli mer effektiva och ändamålsenliga samt vid behov lämna förslag på förändringar av insatsernas inriktning och utformning och, om så bedöms lämpligt, på strukturella förändringar nödvändiga för förslagens genomförande. Hans Rydstad förordnades till utredare. Utredaren skulle

- kartlägga utbud och efterfrågan av finansiering för nya, små och medelstora företag samt förändringar under de senaste åren,
- analysera hur väl de statliga finansieringsinsatserna möter de finansieringsbehov som den privata marknaden inte tillgodoser,
- analysera ramvillkorens betydelse för företagets möjligheter att få finansiering, särskilt med beaktande av förändringar som genomförts de senaste åren,
- kartlägga instrument och metoder för riskdelning och samverkan mellan offentligt och privat kapital.

Utredaren överlämnade den 18 juni 2015 slutbetänkandet *En fondstruktur för innovation och tillväxt* (SOU 2015:64). I betänkandet presenteras fyra huvudförslag: ny riskkapitalstruktur, garantisystem, demonstrationsanläggningsfond och innovationsstöd. Betänkandet har remissbehandlats under perioden 19 juni till den 24 september 2015.

1.2 Remissinstansernas generella synpunkter

Betänkandet *En fondstruktur för innovation och tillväxt* (SOU 2015:64) har skickats ut till 76 remissinstanser, ett mindre antal av dessa har avböjt

att svara eller angivit att de inte har några synpunkter. Utöver utpekade remissinstanser har 25 instanser inkommit med remissvar, vilket gör att det totala antalet remissinstanser summerar till 101.

En stor majoritet av de som lämnat synpunkter är positiva till och ställer sig bakom principerna som ligger till grund för förslagen i utredningen. Ett antal remissinstanser anser att utredningen är otillräcklig i analysdelen, t.ex. att marknadskompletterande behov skulle ha belysts mer grundligt och att ett regionalpolitiskt perspektiv borde varit mer framträdande.

Några remissinstanser, bland annat Riksrevisionen och Ekonomistyrningsverket, pekar på att det finns en statsstödsproblematik i det arbetssätt och de instrument som föreslås och menar att det hade varit en fördel om utredaren belyst frågan i betänkandet, bland annat hur statsstödsreglerna påverkar utredningens förslag. Ett par instanser påtalar att regeringskansliet bör göra en särskild analys av detta i den fortsatta beredningen av frågan.

Ett fåtal remissinstanser anser att utredaren borde ha analyserat de kortsiktiga effekterna för innovativa svenska företag av att kapitalet inte kommer att vara verksamt på flera år, innan Fondinvest AB är operativt. Det gäller särskilt nuvarande målgrupper för Fouriertransform AB och Inlandsinnovation AB.

2. Remissinstansernas synpunkter på respektive förslag

I detta avsnitt redovisas ett urval av remissinstansernas synpunkter på de fyra huvudförslagen i betänkandet.

2.1 En ny riskkapitalstruktur

***Utredningens förslag:** En ny struktur för statens riskkapital bildas genom inrättandet av en statlig fond som tillsammans med privata investerare ska investera i svenska innovativa företag med hög tillväxtpotential. Fondens verksamhet ska bedrivas i aktiebolagsform och benämnas Fondinvest AB.*

Flertalet (74 st) remissinstanser har kommenterat utredningens förslag om en ny riskkapitalstruktur, varav majoriteten (80%) är positiva eller i huvudsak positiva till etablerandet av ett fond-i-fond-bolag (Fondinvest AB) och samverkan mellan privat och statligt kapital i en struktur som är flexibel och möjliggör anpassning till ändrade marknadsförutsättningar.

De synpunkter som lämnats berör i huvudsak utformningen och styrningen av Fondinvest AB. Några remissinstanser framåller att organisationen för Fondinvest är underdimensionerad i förslaget och att utredningen har underskattat vikten av egen kompetens för att kunna agera som en kunnig och erfaren motpart till privata investeringsteam. Lämpligheten i att behovet av intern kompetens i stor utsträckning föreslås ska tillföras av externa underleverantörer ifrågasätts. Hur

Fondinvests kapital ska kunna hållas helt intakt och samtidigt erbjuda asymmetrisk riskdelning, täcka management fee för privata fondteam och investera i tidig fas med hög risk är en annan utmaning som lyfts fram. Vidare framförs vikten av att attrahera utländskt kapital och kompetens att delta i de fonder som Fondinvest AB ska investera i och därmed blir den juridiska hemvisten för fonderna viktig.

Bland de remissyttranden som är tveksamma eller negativa till förslaget om ny riskkapitalstruktur dominerar de som ser risk för ett ökat storstadfokus på bekostnad av insatser i norra Sverige. Dessa menar att det finns en risk i att kapitalet i den nya strukturen inte hanteras regionalt och påtalar risken för att investeringar i stor utsträckning kommer att göras i storstadsregionerna och inte i de regioner där, hävdar man, behovet av marknadskompletterande insatser är störst. Dessa remissinstanser understryker även att regional närhet är viktigt när det gäller att hitta och utveckla bolag genom riskkapitalinvesteringar. Det finns också de som uttrycker en oro över att Inlandsinnovation AB enligt förslaget ska uppgå i Fondinvest AB och att den investerarkompetens som byggts upp kring Inlandsinnovation riskera att försvinna.

Kortfattade synpunkter från remissinstanser

- *Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser* (Tillväxtanalys) tillstyrker utredningens huvudsakliga förslag som innebär att en ny struktur inrättas med det tänkta Fondinvest AB som central aktör och den bärande principen om en s.k. fond i fond lösning, som innebär att indirekta statliga investeringar alltid sker tillsammans med privata aktörer. Denna struktur innebär flera fördelar enligt Tillväxtanalys. De skickligaste marknadsaktörerna utnyttjas, mindre risk för undanträngning av privat riskkapital samtidigt som det statliga riskkapitalet utnyttjas bättre jämfört med direkta investeringar. De menar vidare att erfarenheter från forskning visar att statliga riskkapitalfonder varken ska ha ett branschmässigt eller snävt geografiskt fokus. De statliga aktörerna Fouriertransform AB och Inlandsinnovation AB har båda haft ett sådant fokus och dessutom gjort direkta investeringar i portföljbolag.
- *Inlandsinnovation AB* ser positivt på utredningens förslag till ny struktur för statens riskkapital genom inrättandet av en statlig fond och att det statliga kapitalet ska investeras tillsammans med privata investerare. Inlandsinnovation delar även utredningens uppfattning att ett statligt riskkapital bör styras så att det i största möjliga utsträckning bidrar till att stärka ett finansiellt ekosystem. Vidare föreslår man att Inlandsinnovation ska utgöra det föreslagna Fondinvests första underliggande fond, med fortsatt placering i regionen.
- *Svenska riskkapitalföreningen (SVCA)* tillstyrker förslaget att en ny struktur för statens riskkapital bildas genom inrättandet av en statlig

fond som tillsammans med privata investerare ska investera i svenska innovativa företag med hög tillväxtpotential. SVCA delar utredarens bedömning att den föreslagna strukturen (Fondinvest AB) skulle kunna medverka till att stimulera marknaden för riskkapital i tidiga faser, då en fond-i-fond lösning bidrar till tillväxten av nya investeringsteam på marknaden. Lösningen borde också, som utredaren påpekar, göra det statliga riskkapitalet mer dynamiskt och lätttröligt mellan segment och branscher. Därutöver anser SVCA att helheten på föreslagna strukturen förenklar för entreprenörer som söker kapital.

- *Sjätte AP-fonden* menar att den föreslagna inriktningen mot en indirekt investeringsansats med minoritetsägande tillsammans med privat kapital stämmer väl med de slutsatser Sjätte AP-fonden dragit genom investeringar i de tidiga faserna. Sjätte AP-fonden delar vidare synen att systemet skall vara kostnadseffektivt, men menar att en lämplig intern organisation ändå behöver finnas som kan hantera den proaktiva och den reaktiva affärsgenereringen, utvärderingen av propåer och den kravställande ägarstyrningen. Rollen som statlig investerare i fondstrukturer kräver enligt Sjätte AP-fondens erfarenhet en noggrann utvärderingsprocess, aktiva val, självständigt.
- *Handelshögskolan i Stockholm* (professor Per Strömberg) är positiv till den föreslagna strukturen och menar att den har stöd i forskningsresultat som visar att den indirekta investeringsansatsen är mer framgångsrik än direktinvesteringar i statliga VC fonder. En annan studie visar att direktinvesteringar i statliga VC fonder. Samma forskning visar vidare att bolag som stöts av enbart statligt kapital har en betydligt sämre utveckling än bolag som stöts av en kombination av statligt och privat kapital, vilket är i enlighet med förslaget. Man stöder även, baserat på forskning, förslaget om inriktning mot att ta bort permanenta inlåsningsmedel med avseende på region eller branschfokus. Handelshögskolan har invändningar mot förslaget att Fondinvest till största delen ska använda sig av externa konsulter för utvärderingen av fonderna. Detta menar man kommer att lägga ett alltför stort ansvar på den externa deltidsarbetande styrelsen, som helt kommer att vara i händerna på externa rådgivare med incitament att maximera konsultarvoden snarare än fondavkastning.
- *Almi Företagspartner AB* delar inte utredningens uppfattning att alla statens investeringar bör vara indirekta. Almi menar att man har positiva erfarenheter av sex års direkt investeringsverksamhet. Almi Invests direktinvesteringar i företag attraherar privat kapital. Privata affärsänglar, entreprenörer, grundare och andra privatpersoner saminvesterar och engagerar sig i den fas Almi Invest investerar, dvs andra typer av privata investerare än vad en fond-i-fond skulle ha möjlighet att attrahera.
- *Länsstyrelsen i Västerbottens län* är kritiska till förslaget om ny riskkapitalstruktur och skriver att det ur ett perspektiv från Norra Sverige är orimligt att det geografiskt inriktade uppdrag som

Inlandsinnovation AB ska ersättas av ett fondsystem som inriktar sig mot investeringar ur ett centralt perspektiv. Vidare menar man att utredningen inte tar hänsyn till att närhet och lokal kännedom och tillgången till regionala nätverk har stor betydelse vid valet av investeringsobjekt.

2.2 Garantisystem

Utredningens förslag: Ett statligt garantisystem införs i syfte att stödja bankernas utlåning till små företag. Garantin bör avse lån mellan 2–20 miljoner kronor. Garantisystemet föreslås hanteras inom ramen för Fondinvest AB:s verksamhet.

39 remissinstanser har valt att kommentera förslaget om inrättande av ett garantiinstrument. En klar majoritet (85 procent) av instanserna som kommenterat kreditgarantier är i huvudsak positiva till förslaget. Vissa instanser ifrågasätter analysen och behovet av insatsen, samt hur garantin kan komplettera de insatser som idag erbjuds via Almi Företagspartner AB.

Generellt anser remissinstanserna att det krävs en djupare analys och betonar att hela systemet bygger på bankernas intresse, vilket flera instanser är tveksamma till inklusive Bankföreningen.

Merparten av remissinstanserna som kommenterat förslaget menar att behov och nytta med ett garantiinstrument skulle vara som störst när det gäller mindre krediter och till mindre företag än vad som föreslås i utredningen. Generellt uttrycks också att garantinivån som föreslås på 30 procent bör vara högre.

Kortfattade synpunkter från remissinstanser

- *Tillväxtanalys* menar att det finns svaga belägg för att det saknas kapital och att staten kan åtgärda denna brist. Tillväxtanalys tillstyrker förslaget om ett garantisystem och den marknadskonforma lösning som innebär att certifierade banker utgör distributionskanal för garantierna. Föreslagen säkerhetsnivå bedöms dock som för låg. Tillväxtanalys ifrågasätter om det behövs både satsningar på Almi och ett garantisystem.
- *Tillväxtverket* anser att det finns skäl att införa ett system med kreditgarantier som ett komplement till Almis och Norrlandsfondens direktutlåning. Verket påpekar dock att det redan finns befintliga garantiinstrument till bankernas förfogande så har de mötts av ett begränsat intresse. Bankernas intresse behöver undersökas. Garantidelen på 30 % bedöms som för låg.
- *Riksgälden* menar att utredaren i flera fall bortsett från viktiga principer för hanteringen av statens medel. Riksgälden menar att det är principiellt fel att kanalisera direkta statliga subventioner, i form av garantier på icke-marknadsmässiga villkor, via ett bolag och att detta strider mot budgetlagen. Vidare anser Riksgälden att risknivån i

garantiinstrumentet blir för hög och menar att utformningen av garantin innebär att Fondinvests kapital gradvis urholkas, vilket minskar statens tillgångar i motsvarande grad.

- *Ekonomistyrningsverket* menar att utredningen inte belyst hur garantisystemet kommer att hanteras av Fondinvest AB och på vilket sätt statens budget kan påverkas om det uppstår oförväntade förluster.
- *Kommerskollegium* menar att eftersom garantisystem syftar till att stödja bankernas utlåning, dvs. bankerna är de direkta stödmottagarna, skulle det kunna innebära en förmån som kan inverka negativt på den inre marknaden för banktjänster.
- *Norrlandsfonden* menar att förslaget om ett statligt kreditgarantisystem inte kommer att ge önskad effekt på bankernas utlåning. Man har inget principiellt emot införandet av ett statligt kreditgarantisystem som komplement till direktutlåning men menar att förslaget inte är tillräckligt genomarbetat och ifrågasätter om det har förankring i banksystemet. Norrlandsfonden menar att om ett system inrättas så bör det riktas till små företag i tidig fas samtidigt som direktutlåning är att föredra för något större lånebehov.
- *Almi* ser positivt på fler finansieringsmöjligheter för små och medelstora företag, men menar att en framgång bygger på bankernas intresse och att detta förhållande varierar över tid och med konjunkturcykler. Almi ser att bankernas vilja till utlåning till dessa företag minskat sedan finanskrisen och delar utredningens analys beträffande skälen till detta om höga risker, svårbedömd återbetalningsförmåga, bristande säkerheter och höga administrationskostnader för små lån. Almi efterlyser en bredare analys av behoven av ett kreditgarantisystem.
- *Företagarna* är mycket positiva till förslaget om ett garantisystem men vill se att garantisystemet kompletteras/riktas till mindre lånebehov och man ifrågasätter om den föreslagna garantinivån på 30 % är tillräcklig.
- *Svenskt Näringsliv* anser att en lånegarantifond av den typ som bland annat Storbritannien har upprättat kan vara av intresse. Förslaget bör därför utredas vidare. Mot bakgrund av att dagens system är svåröverskådligt bör för- och nackdelar med att bygga upp en separat struktur i stället för att lägga det som en del av Almis verksamhet belysas.
- *Bankföreningen* menar att mot bakgrund av att enbart företag som har god återbetalningsförmåga kan få banklån så är man tveksam till i vilken grad den föreslagna lånegarantin kan komma att användas av bankerna och deras kunder.

2.3 Demonstrationsanläggningsfond (Demofond)

Utredningens förslag: En demonstrationsanläggningsfond inrättas för investeringar i nyteknologi eller processer där produktionsanläggningar eller produktionsenheter ska producera i kommersiell skala. Fonden föreslås ha ett kapital om 1,5 miljarder kronor. Demonstrationsanläggningsfonden

föreslås drivas i form av ett aktiebolag som är ett dotterbolag till Fondinvest AB.

De remissinstanser som valt att kommentera demonstrationsanläggningsfonden (26 instanser) är överlag positiva till insatsen. Merparten av remissinstanserna har dock valt att inte kommentera förslaget och många har angett att de anser att förslaget är otillräckligt beskrivet och att det delvis är oklart vad fonden ska åstadkomma. De remissinstanser som kommenterat förslaget är överens om att det sannolikt föreligger ett marknadsmisslyckande vad gäller möjligheterna att finna finansiering för dess projekt.

De huvudsakliga synpunkterna som lämnats är att det kommer att bli en utmaning att få tillräcklig avkastning för att hålla kapitalet i demonstrationsanläggningsfonden intakt över tid. Vidare anser ett par remissinstanser att fonden bör kopplas till "Gröna fonden" dels för att därigenom kunna samla kompetens om energi- och miljöteknikinvesteringar och dels för att kunna skapa/driva "case" till demonstrationsanläggningsfonden. Satsningen på demonstrationsanläggningsfonden bör kompletteras med en satsning på berörda statliga aktörer att bistå fonden i beredning, men även i att genomföra förberedande insatser för att stärka inflödet av "demo-case" till fonden.

Kortfattade synpunkter från remissinstanser

- *Energimyndigheten* tillstyrker bildandet av demonstrationsanläggningsfonden och stödjer utredningens bedömning av behovet och att statligt ägarkapital och ägarkapitalliknande finansiering är lämpliga instrument för finansiering av denna typ av anläggningar (demonstrationsanläggningar). Myndigheten avstyrker dock att fonden placeras inom Fondinvest och anser, mot bakgrund av att stora demonstrationsbehov är kopplade till energi- och miljöteknikområdet, att demofonden bör inrättas parallellt med den Gröna fonden i det föreslagna samarbetet mellan Almi och Energimyndigheten. Energimyndigheten anser att myndighetens kunskap om teknisk och affärsmässig utvärdering av storskalig demonstration bör tas tillvara, och ser därför att myndigheten har en roll i den löpande förvaltningen av fonden.
- *Vinnova* bekräftar behovet av en demofond enligt förslaget, men påtalar samtidigt att det finns ett stort behov av finansieringsinsatser av tidigare "demoprojekt" än vad som föreslås för Demofonden, dvs. projekt som har svårigheter att validera skalbarheten utanför forskningslabben. Vinnova föreslår därför att frågan om innovationsinfrastruktur och statliga investeringar i demonstrationsanläggningar/testbäddar hanteras i ett bredare perspektiv där Vinnova och Energimyndigheten även får ökade anslag för att med olika former av stöd stimulera framväxten av "case" för Demofonden.
- *Tillväxtverket* avstyrker bildandet av "demofond" och menar att utredningen inte påvisat behovet av denna. Frågan bör belysas ytterligare innan ställning tas.

- *Almi* anser att demofonden inte passar in i Fondinvest primära struktur med indirekta investeringar och menar att Demofonden riskerar att grumla Fondinvest uppdrag. *Almi* anser därför att det bör övervägas om fonden bör läggas hos en redan befintlig aktör. *Almi* noterar att Demofondens uppdrag ligger nära den Gröna fonden och föreslår därför att, oavsett hemvist för Demofonden, bör dess verksamhet samordnas med den Gröna fondens.
- *RISE* anser att det är olyckligt om satsningen enbart avgränsas till energi- och miljöteknik. *RISE* påtalar vidare att de anser att fonden svårigen kommer kunna behålla kapitalet intakt över tid. Etablering av en demonstrationsanläggning för volymproduktion kommer kräva stort kapital och långa återbetalningscykler. Då fokus är mot en första volymproduktion finns det risk att anläggningen inte hinner återbetala sin finansiering innan den blir obsolet. Ett sätt att komma runt detta är att finansieringen tar säkerheter i andra tillgångar i det producerande företaget eller att avkastningskravet sänks. *RISE* framhåller även att demofonden bör dra nytta av forskningsinstitutens kompetens för att bedöma den tekniska mognaden i de processer som kan bli föremål för investeringar. *RISE* anser mot bakgrund av sin erfarenhet att kreditgarantier kan vara ett lämpligt verktyg för demofonden.
- *IVA* är positiv till demofonden och menar att staten har en roll. *IVA* framför också att fonden sannolikt inte kan drivas med lönsamhet, men möjligtvis säkra ett återflöde genom royalty-arrangemang.

2.4 Innovationsstöd

Utredningens förslag: Innovationsstödet till företag och projekt i tidiga utvecklingsfaser behöver förstärkas. Utredningen föreslår att Almi ges möjligheter att utöka sin utlåning i form av innovationslån. De årliga anslagen till Almi för förlusttäckning föreslås därför öka från 40 till 100 miljoner kronor per år. Vidare föreslås att Vinnovas medel till verifiering av forskningsresultat och projekt bör öka från 70 till 350 miljoner kronor per år. Ökningen avser såväl verifieringsmedel till innovationskontor som verifieringsmedel till inkubatorer. Den totala ökningen av årliga anslag uppgår till 340 miljoner kronor per år.

Utöver förslaget om ökade anslag lämnar utredaren rekommendationer om att olika aktörer, exempelvis inkubatorer och innovationskontor, bör certifieras/kvalitetssäkras att hantera/bereda ansökningar om dessa medel. Beslut om medlen bör dock ligga kvar hos *Almi* respektive *Vinnova*. Avseende "Inkubatorprogrammet" (det statliga stödet som utgår från *Vinnova* till inkubatorer) gör utredaren bedömningen att nuvarande nivå är lämplig.

54 remissinstanser har kommenterat förslaget om innovationsstöd. Av dessa är en stor majoritet (96 %) positiva eller i huvudsak positiva till förslaget som helhet. Majoriteten menar att det finns ett behov av denna typ av stöd som inte täcks idag och tillstyrker förslaget om ökade anslag till *Almi* respektive *Vinnova* för innovationsstöd. Flertalet är även

positiva till ökade verifieringsmedel till innovationskontor och inkubatorer.

Avseende hanteringen, att andra aktörer ges medinflytande över finansieringsbeslut, är flera instanser positiva och framhåller vikten av både inkubatorer och innovationskontor för innovationssystemet. Ett par remissinstanser påtalar vikten av oberoende avseende beslut om medlen till enskilda företag och förordar nuvarande system.

Ett par remissinstanser ser en risk med ökad detaljstyrning såsom i förslaget, dvs. att vissa aktörer pekats ut och medel öronmärks för dessa att hantera, medan andra menar att verifieringsmedlen bör kanaliseras regionalt. Ett fåtal remissinstanser vill se en vidare analys av innovationsstödet och menar t.ex. att innovationsstödet inte når grupper utanför den akademiska sfären i den utsträckning det bör. Ett mindre antal instanser har kommenterat "Inkubatorprogrammet" och menar att det bör förstärkas då nuvarande nivå och inriktning riskerar att väl fungerande, men ofta mindre, inkubatorer inte ges förutsättningar att verka.

Kortfattade synpunkter från remissinstanser

- *Tillväxtverket* är positiv till utredningens förslag om innovationsstöd, att möta företagets behov av finansiering i tidiga skeden i form av bidrag/villkorlån, inte riskkapital i första hand. *Tillväxtverket* menar dock att detaljhantering avseende hur hanteringen av medlen ska ske kan överlåtas till berörda aktörer. *Tillväxtverket* påpekar att det finns andra aktörer än de som nämns i utredningen som tillhandahåller bidrag/villkorlån, t.ex. *Tillväxtverket*, Energimyndigheten och länsstyrelser/regionförbund.
- *Vinnova* delar utredningens bedömning om nivån för ökat anslag avseende verifieringsmedel men menar att ökningen inte kan hanteras genom omDispositioner av Vinnovas nuvarande anslag. Detta skulle ha stark negativ inverkan på andra innovationssatsningar. Vidare anser *Vinnova* att verkets verifieringsmedel och Almis innovationslån bör harmoniseras så att synergier skapas. *Vinnova* stödjer förslaget att distribuera innovationslån och mikrolån (Almis finansiering) via inkubatorer och innovationskontor (harmoniserar med hur *Vinnova* distribuerar verifieringsmedlen), men är tveksam till förslaget att distribuera statens pre-seed investeringar via endast holdingbolag och menar att inkubatorer är lämpligare. Avseende förslaget om beloppsgränser för olika verifieringsetapper delar *Vinnova* utredningens principer dvs. utformning i två etapper där första hanteras lokalt/regional och den andra (större belopp) nationellt, men framhåller att beloppsgränserna bör beslutas av *Vinnova*.
- *Patent- och registreringsverket (PRV)* välkomnar utredarens förslag om att förstärka innovationsstödet till företag och projekt i tidiga utvecklingsfaser och att innovationsstödet ökar med 340 miljoner kronor per år. *PRV* förordar dock att det utreds om dessa medel kan

omdisponeras från annat outnyttjat kapital och inte tas från medel som Almi och Vinnova disponerar idag.

- *Energimyndigheten* tillstyrker förslaget om förstärkt innovationsstöd, med tillägget att man även föreslår en gemensam satsning på utökat stöd till pilotanläggningar och demonstration i förkommersiell fas, ett samarbete mellan Vinnova och Energimyndigheten. Anledningen till detta är att en "demofond" kommer att innebära ett ökat behov av stöd för verifiering och demonstration innan tekniken är färdig för kommersialisering. För detta ändamål föreslår myndigheten ett anslagstillskott som fördelas mellan Vinnova och Energimyndigheten, som bör hanteras i kommande Forsknings och innovationsproposition.
- *Almi Företagspartner AB* delar utredningens bedömning om att innovationsstödet i tidiga utvecklingsfaser behöver stärkas. Almi understryker att innovativa projekt ofta kommer från andra miljöer än de akademiska. Angående förslaget om att Almi ska certifiera andra aktörer att hantera vissa av Almis lån betonar Almi vikten av oberoende prövning och beslut kring finansiering, men bejakar ett ökat samarbete med lokala organisationer.
- *Lunds universitet* är positiv till förslagen ökning av verifieringsmedlen och framhåller vikten av att behålla nuvarande beslutsmandat för den lokala nivån (innovationskontoret). Universitetet är vidare positiv till att Almi ges uppdrag att nyttja befintliga strukturer för att bedöma och bevilja vissa lån och pre-seed investeringar.
- *Göteborgs universitet* är positiv till förslaget omm att stärka det lokala och nationella innovationsstödet i tidiga faser via förstärkning av Almi och Vinnova samt att stärka innovationskontors, holdingbolags och inkubatorers roll i systemet. Universitetet är även positiv till den föreslagna ökningen av verifieringsmedel till innovationskontor och inkubatorer och menar att dels bör holdingbolag inkluderas och dels bör fördelningen mellan aktörerna anpassas till det lokala innovationssystemet.
- *Luleå tekniska univarsitet* ser mycket positivt på förslaget om ökade verifieringsmedel till innovationskontor. Vidare är universitetet positiv till förslaget om att Almi bör certifiera aköter att hantera innovationslån och menar att inkubatorerna är mer lämpade att ha denna uppgift än innovationskontoren.
- *Region Skåne* är positiv till förslaget, särskilt delen om ökade verifieringsmedel som ska hanteras via inkubatorerna, då detta förhoppningsvis leder till att "icke akademiska projekt" ges större möjligheter att få verifieringsmedel.
- *Region Kronoberg är* positiv till förslaget om ökade medel men vill omfördela så mer medel går via inkubatorerna än via innovationskontor eftersom inkubatorerna har bredare målgrupp. Vidare delar inte Region Kronoberg utredningens slutsats att nuvarande statliga inkubatorprogrammet fungerar väl utan menar att utvärderings- och finansieringsmodellen missgynnar små inkubatorer i små regioner.
- *Västra Götalandsregionen* anser att förslaget är mycket positivt. Vinnovas medel bör i så stor utsträckning som möjligt kanaliseras ut

till aktörer som arbetar nära mottagarna av stödet, t.ex. inkubatorer, holdingbolag och innovationskontor. Däremot är Västra Götalandsregionen tveksam till utredarens konstaterande om nuvarande inkubatorprogram och menar att en utökning av programmet så att fler inkubatorer får ta del av bidraget skulle bidra till bättre resultat vad gäller nya tillväxtföretag.

- *Länsstyrelsen Stockholm* är positiv till förslaget om ökat innovationsstöd via Almi och Vinnova samt att beslut om fördelning av medel i ökad utsträckning bör tas lokal för att snabba på och förenkla ansökningsprocesserna. Länsstyrelsen Stockholm påpekar dock risken för en regional snedfördelning då regional medfinansiering till dessa verksamheter i Stockholm är mycket begränsad. Det kan få till följd att regionen blir underförsörjd avseende innovationsstöd även om efterfrågan är stor.
- *SKL* välkomnar förslaget om förstärkt innovationsstöd, såväl hos Almi som hos Vinnova. Almis verksamhet fyller en viktig roll, likaså Vinnovas program som stödjer utvecklingen av nya innovativa tjänster och produkter.
- *Swedish Inkubators and Science Parks (SISP)* anser att förslaget i huvudsak är mycket bra. Angående att Almi bör kvalificera aktörer såsom inkubatorer att hantera innovationslån, mikrolån och investeringar i "preseed-fas" respektive att Vinnovas verifieringsbidrag för kanaliseras via exempelvis inkubatorer får starkt stöd av SISP. Ett sådant system skulle ge stor effektivitetshöjning och fördjupat samarbete aktörerna emellan.
- *Föreningen Univeritetsholdingbolag i Sverige (FUHS)* är mycket positiv till förslaget som helhet. De ser dock en risk i ökad detaljstyrning, kostnader och otydlighet när det gäller hanteringen (att holdingbolagen ska bereda beslut och Almi fatta dessa och menar att holdingbolagen har kompetensen). Istället bör holdingbolagen kapitaliseras upp, 40 mnkr som i förslaget är dock inte tillräckligt menar FUHS, som också ifrågasätter att beloppsgränsen per beslut som holdingbolagen kan fatta förslås sänkas. Vidare stödjer de förslaget om att Vinnova ska sträva efter att öka den regionala hanteringen av medlen genom ökat samarbete med holdingbolag, innovationskontor och inkubatorer.
- *IVA* stödjer medel för "mjuka resurser" (innovationslån och verifieringsmedel), men menar att staten måste bestämma sig för om det ska vara ett decentraliserat system eller ett regionalt/centralt system eller en kombination av båda. Att distribuera statliga bidrag är myndighetsutövning och kräver enhetliga regler, system och uppföljning.

3. Övriga synpunkter

Utöver genrells synpunkter och synpunkter på respektive förslag kommenterar ett antal remissinstanser det utredarens benämner mikrofonderna respektive ramverk för investeringar.

3.1 Mikrofonden

I utredningen föreslås att det inom ramen för Fondinvest AB ska finnas ett antal underfonder och instrument, varav en benämns Mikrofonden. Mikrofonden ska vara ett instrument för att uppmuntra lokala initiativ för investeringar i tillväxtföretag, men kan också investeras i temafonder av olika slag. Mikrofonden föreslås få inriktning mot att stötta mindre lokala fonder. Dessa mindre lokala fonder kan med fördel vara sammanslutningar av lokala affärsänglar, tillväxtkassor eller andra mindre investment bolag gärna spridda över landet.

Endast en mindre andel av remissinstanserna (18 st) har kommenterat mikrofonden. Bland dessa finns de som ser ett behov av instrumentet, men vill se en delvis annan inriktning och flertalet understryker vikten av att inte underdimensionera fonden. Ett antal instanser, främst universitet och högskolor, menar att instrumentet kan kopplas till nuvarande holdingbolag, under förutsättning att holdingbolagen ges resurser (kapitaliseras) för uppgiften. Andra instanser menar att instrumentet i första hand bör vara en struktur som stärker affärsängelinvesteringar och regionala fonder. Ett par remissinstanser är tveksamma och menar att Almi Invest bör kunna svara mot behovet av denna typ av investeringar.

3.2 Ramverk för investeringar

I utredningen konstateras att ramverket för investeringar, skatter och skatteregler, har stor betydelse för finansiering av nya innovativa företag.

Trots att, i enlighet med utredningsdirektivet, inga direkta förslag lämnas på detta område så väljer ett antal remissinstanser att kommentera detta avsnitt i utredningen. Dessa betonar att investeringsklimatet och utbudet av riskvilligt kapital påverkas i stor utsträckning av ramvillkor och delar därmed utredarens mening om att förändringar avseende investeraravdraget, 3:12-reglerna och beskattning av personaloptioner är önskvärda. Det sistnämnda framhålls som särskilt viktigt för finansiering av innovativa företag.

Bilaga 1. Översikt över remissinstansernas uppfattning om Finansieringsutredningen och dess förslag

	Utredning/förslag som helhet		Ny riskkapitalstruktur		Demoanläggnings- fond		Lånegaranti		Stärkt innovationsstöd	
	<i>Antal</i>		<i>Antal</i>		<i>Antal</i>		<i>Antal</i>		<i>Antal</i>	
Positiva	26		35		16		22		40	
I huvudsak positiva	41		24		9		11		12	
Tveksamma	8		11		0		5		2	
Negativa	3		4		1		1		0	
<i>Ej svar/Ingen kommentar</i>	23		27		75		62		47	
Totalt	101		101		101		101		101	
	Antal	% av svarande	Antal	% av svarande	Antal	% av svarande	Antal	% av svarande	Antal	% av svarande
Positiva/huvudsakligen positiva	67	86	59	80	25	96	33	85	52	96
Negativa/tveksamma	11	14	15	20	1	4	6	15	2	4
Totalt	78	100	74	100	26	100	39	100	54	100

Bilaga 2. Förteckning över remissinstanser

Statskontoret, Kommerskollegium, Finansinspektionen, Ekonomistyrningsverket, Statens energimyndighet, Tillväxtverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Patent- och registreringsverket (PRV), Verket för innovationssystem (Vinnova), Konkurrensverket, Riksrevisionen, Business Sweden, Almi Företagspartner AB, Fouriertransform AB, Inlandsinnovation AB, Stiftelsen Industrifonden, Stiftelsen Norrlandsfonden, Sjätte AP-fonden, RISE Research Institutes of Sweden AB, Skåne läns landsting, Hallands läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Kronobergs läns landsting, Samverkansorganet i Blekinge län, Samverkansorganet i Kalmar län, Jönköpings läns landsting, Östergötlands läns landsting, Samverkansorganet i Södermanlands län, Örebro läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län, Gotlands kommun, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Samverkansorganet i Uppsala län, Gävleborgs läns landsting, Samverkansorganet i Dalarnas län, Samverkansorganet i Värmlands län, Jämtlands läns landsting, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Samverkansorganet i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå Tekniska universitet, Karlstads universitet, Linnéuniversitetet, Örebro universitet, Mittuniversitetet, Sveriges lantbruksuniversitet, Stiftelsen Chalmers tekniska högskola, Handelshögskolan i Stockholm, Sveriges kommuner och landsting (SKL), Stockholms Handelskammare, Föreningen Svenskt Näringsliv, Företagarnas riksorganisation, Företagarförbundet, Svenska Bankföreningen, Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Sveriges akademikers centralorganisation (SACO), Svenska Bankföreningen, Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA), Kooperativa Förbundet, Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling, Svensk Handel, Svenska uppfinnareföreningen (SUF), Svenska Riskkapitalföreningen (SVCA), Sveriges Verkstadsindustrier, Swedish Incubators & Science Parks (SISP), Swedish Network for Innovation and Technology Transfer Support (SNITTS), Lennart Ohlsson, Stockholms affärsängelgrupp, Sveriges Ingenjörer, Connect Sverige, Coompanion, Föreningen Universitetsholdingbolag i Sverige (FUHS), SWElife, Norrbottens läns landsting, Svensk Industriförening, Västsvenska handelskammaren, SwedenBio, Riksgälden, Uppsala universitet holding AB, Kronofogden, Famna, Stockholm Innovation & Growth, STING, Ekoväst Invest AB, Forska!Sverige, Högskolan Dalarna, NyföretagarCentrum, Östersunds

kommun, Fordonskomponentgruppen, FKG, Staffan Wallström, LO-distriktet i Norra Sverige.